

No.Φ09222/5039

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ CHAZARYAN κ.α. κατά ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή αρ. 76951/12)

ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
16 Ιουλίου 2015

Η παρούσα απόφαση είναι οριστική. Μπορεί να υποστεί
διορθώσεις τύπου

Στην υπόθεση Chazaryan κ.α. κατά Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
(Πρώτο Τμήμα) συνεδριάζοντας σε Τμήμα με την ακόλουθη
σύνθεση:

Mirjana Lazarova Trajkovska, Πρόεδρο,

Linos-Alexandre Sicilianos,

Ksenija Turković, Δικαστές,

και με τη σύμπραξη του André Wampach, Αναπληρωτή
Γραμματέα Τμήματος,

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 23 Ιουνίου 2015, εκδίδει
την παρούσα απόφαση η οποία υιοθετείται από την ημερομηνία
αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη με μια προσφυγή (υπ' αριθ.76951/12)
στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από
υπηκόους διαφόρων Κρατών, των οποίων τα ονόματα και
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ - REPUBLIQUE HELLENIQUE, MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES
SERVICE DE TRADUCTIONS -HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN
AFFAIRS -TRANSLATION SERVICE - GRIEKSE REPUBLIEK, MINISTERIE VAN
BUITENLANDSE ZAKEN - DIENST VERTALINGEN

οι υπηκοότητες αναφέρονται στο παράρτημα («οι προσφύγοντες»), οι οποίοι προσέφυγαν στο Δικαστήριο την 26 Νοεμβρίου 2012 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπούνται από την κυρία Ε.-Α. Κούτρα, δικηγόρο Αθηνών. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του πληρεξουσίου της, Μ.Κ.Γεωργιάδη, Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και την κυρία Κ. Καραβασίλη, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Αφού πληροφορήθηκαν για το δικαίωμά τους να συμμετάσχουν στη διαδικασία (άρθρα 36 παρ.1 της Σύμβασης και 44 παρ.1 του Κανονισμού), οι Κυβερνήσεις της Ρουμανίας, της Αρμενίας και της Αλβανίας δεν απάντησαν.
3. Την 24 Μαρτίου 2014, η αιτίαση σχετικά με το άρθρο 3 της Σύμβασης κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση και η προσφυγή κηρύχθηκε απαράδεκτη ως προς τις υπόλοιπες.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Οι προσφεύγοντες κρατήθηκαν σε διάφορα αστυνομικά τμήματα. Όλοι οι προσφεύγοντες, πλην του τρίτου, κρατήθηκαν στο Αστυνομικό Τμήμα της Δραπετσώνας, και ειδικά:

A. Οι συνθήκες κράτησης όπως τις περιγράφουν οι προσφεύγοντες

1) Tigran Chazaryan

5. Την 6 Ιουλίου 2012, ο προσφεύγων συνελήφθηκε και κρατήθηκε με σκοπό την διοικητική του απέλαση, η οποία αποφασίστηκε από τον προϊστάμενο της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αττικής την 9 Ιουλίου 2012.

6. Η κράτησή του ξεκίνησε στα κρατητήρια του αστυνομικού τμήματος Πειραιά και διήρκησε δυο ημέρες. Τοποθετήθηκε σε κελί 16 τ.μ. με άλλους δέκα κρατούμενους. Το κελί του δεν είχε ούτε W.C. ούτε καρέκλα, και τα παράθυρα δεν έκλειναν.
7. Στη συνέχεια μεταφέρθηκε στα κρατητήρια του αστυνομικού τμήματος των Καμινιών όπου κρατήθηκε επί ενάμισή μήνα σε κελί 30 τ.μ. με άλλα δεκατέσσερα άτομα. Όλοι οι κρατούμενοι είχαν μία κλίνη. Υπήρχαν δυο W.C. από τα οποία το ένα μόνο λειτουργούσε. Δεν υπήρχε ζεστό νερό και ήταν αδύνατον να βγουν έξω. Αραιά και που διεξαγόταν απολύμανση αλλά αμέσως μετά οι κρατούμενοι που εισέρχονταν ξανά στο κελί πάθαιναν κρίσεις ασφυξίας λόγω των αναθυμιάσεων που προκαλούνταν από τους ψεκασμούς.
8. Στη συνέχεια, μεταφέρθηκε στα κρατητήρια του αστυνομικού τμήματος της Δραπετσώνας όπου κρατήθηκε ενάμιση μήνα. Την ίδια ημέρα, ο διευθυντής της Διεύθυνσης αλλοδαπών Αττικής διέταξε την διατήρηση της κράτησής του για 90 ημέρες, επειδή δεν έφερε τίτλο με το οποίο μπορούσε να αποδείξει την ταυτότητά του και αποτελούσε κίνδυνο για την δημόσια τάξη, ενώ η κράτησή του ήταν απαραίτητη για την ταχεία και αποτελεσματική εξέταση της αίτησης ασύλου.
9. Στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας, κρατήθηκε με έξι ή επτά άλλα άτομα σε υπόγειο κελί 50 τ.μ. περίπου. Το κελί δεν διέθετε παράθυρο αλλά μόνο πόρτα με κάγκελα που έβλεπε σε σκοτεινό διάδρομο. Το ντους ήταν αποφραγμένο και δεν υπήρχε ζεστό νερό. Ο αέρας ήταν αποπνικτικός και το κελί έβριθε από κατσαρίδες και ψύλλους. Ορισμένοι κρατούμενοι υπέφεραν από ψωρίαση και οι κρατούμενοι έπρεπε να ικετεύουν για να έλθει

ιατρός. Ο προσφεύγων υπέφερε από πονόδοντο αλλά οι αρχές χρειάστηκαν ένα μήνα για να τον μεταφέρουν στο Νοσοκομείο της Νίκαιας για την φροντίδα του.

10. Στη συνέχεια, ο προσφεύγων μεταφέρθηκε και πάλι στο αστυνομικό τμήμα στα Καμίνια, για τρεις ημέρες. Η αντιβίωση που του χορηγήθηκε παρέμεινε στο αστυνομικό τμήμα της Δραπετσώνας και η επέμβαση που είχε προβλεφθεί για την εξαγωγή του δοντιού του, δεν πραγματοποιήθηκε. Το κελί, που στο παρελθόν υποδεχόταν δεκαπέντε άτομα, συγκέντρωνε πλέον τριάντα άτομα. Ο προσφεύγων ξεκίνησε απεργία πείνας.
11. Στη συνέχεια, ο προσφεύγων μεταφέρθηκε στα κρατητήρια του αστυνομικού τμήματος του Πειραιά όπου παρέμεινε 4 με 5 ημέρες. Τοποθετήθηκε σε κελί 16 τ.μ. όπου είχαν στοιβάξει άλλα 20 με 25 άτομα και όπου υπήρχαν μόνο 3 κλίνες. Μόνο ένα W.C. λειτουργούσε. Το κελί έβριθε από κατσαρίδες, ψύλλους και ψείρες. Ένας αστυνομικός χτύπαγε χωρίς λόγο τους κρατούμενους, πράγμα που οδήγησε τους 6 ή 7 εξ'αυτών να ξεκινήσουν απεργία πείνας για να απομακρυνθεί ο αστυνομικός.
12. Την 21 Οκτωβρίου 2012, ο προσφεύγων μεταφέρθηκε εκ νέου στο αστυνομικό τμήμα της Δραπετσώνας. Την 29 Οκτωβρίου 2012, εξαντλημένος από την απεργία πείνας, μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο, όπου υποβλήθηκε σε εγχύσεις. Επέστρεψε στο αστυνομικό τμήμα και λίγες ημέρες αργότερα, στην Υποδιεύθυνση αλλοδαπών Αττικής (Πέτρου Ράλλη). Κάθε κελί διέθετε πέντε με οκτώ κλίνες και ζεστό νερό. Δυο φορές την εβδομάδα, έβγαινε για μία ώρα με τους υπόλοιπους κρατούμενους στην ταράτσα του κτιρίου. Το W.C. της πτέρυγας όπου είχε τοποθετηθεί ο προσφεύγων

δεν λειτουργούσε και συνεπώς, οι κρατούμενοι έπρεπε να οδηγηθούν από τους φύλακες στα W.C. των άλλων πτερύγων του κτιρίου. Επειδή κατά τη διάρκεια της νύχτας οι πόρτες παρέμεναν κλειστές, ήταν αναγκασμένοι να ουρήσουν σε πλαστικές φιάλες.

13. Εν τω μεταξύ, το υπουργείο Εσωτερικών είχε πληροφορήσει την Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής, ότι ο προσφεύγων μπορούσε να επωφεληθεί από το καθεστώς του άπατρη και η κράτησή του δεν ήταν υποχρεωτική για να απελαθεί. Η δικηγόρος του μετέβη στην Υποδιεύθυνση για να καταθέσει σχετική αίτηση, αλλά της ζητήθηκε να επανέλθει την επομένη.
14. Την επόμενη ημέρα, ο προσφεύγων μεταφέρθηκε χωρίς ειδοποίηση στην Αστυνομική Ακαδημία της Κομοτηνής, στην Βόρεια Ελλάδα, η οποία προοριζόταν για τους λαθρομετανάστες. Λίγες ημέρες πριν την μεταφορά του προσφεύγοντα, είχαν ξεσπάσει ταραχές από τις οποίες προκλήθηκαν σοβαρές ζημιές. Δεν υπήρχε ούτε νερό, ούτε ηλεκτρικό. Τα παράθυρα, οι κλίνες, τα ταβάνια και τα υδραυλικά είχαν καταστραφεί.
15. Την 5 Δεκεμβρίου 2012, ο προσφεύγων μεταφέρθηκε στο κέντρο κράτησης της Βέννας όπου παρέμεινε μέχρι το βράδυ επειδή το κέντρο έκλεισε τις πόρτες της. Την επομένη, μεταφέρθηκε στο κέντρο κράτησης Παρανεστίου στη Δράμα. Κατατέθηκε εκ νέου αίτηση αποφυλάκισης στο υπουργείο Εσωτερικών. Το κέντρο κράτησης ζήτησε από την Υποδιεύθυνση αλλοδαπών Αττικής να παραλάβει τον προσφεύγοντα. Ο προσφεύγων πέρασε τις τρεις τελευταίες ημέρες της κράτησής του, στα κρατητήρια της προαναφερόμενης Υποδιεύθυνσης.

2) *Gheorge Nikola*

16. Την 4 Αυγούστου 2012, ο προσφεύγων συλλήφθηκε και κρατήθηκε με σκοπό την απέλασή του στην Ρουμανία.
17. Αρχικά, ο προσφεύγων κρατήθηκε στο αστυνομικό τμήμα του Μοσχάτου (από 7 Αυγούστου έως 3 Σεπτεμβρίου 2012) σε υπόγειο κελί επιφάνειας 25 τ.μ., με περίπου άλλα δεκατρία άτομα. Το κελί διέθετε οκτώ ατομικές κλίνες και μία διπλή κλίνη, όπου κοιμούνταν τρεις κρατούμενοι. Άλλοι τρεις κρατούμενοι κοιμούνταν στο πάτωμα.
18. Την 3 Σεπτεμβρίου 2012, ο προσφεύγων μεταφέρθηκε στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας. Η ατμόσφαιρα ήταν αποπνικτική λόγω των καπνιστών και το κελί έβριθε από κατσαρίδες. Η βρύση του νιπτήρα δεν λειτουργούσε. Οι περισσότεροι κρατούμενοι εμφάνιζαν ερυθρήματα στα μη καλυμμένα τμήματα του σώματός τους, εξαιτίας των ψύλλων και των κοριών. Οι αρχές διένειμαν κρέμες αλλά χωρίς να αναζητήσουν την αιτία της πάθησης.
19. Καθ'όλη τη διάρκεια της κράτησής του, ο προσφεύγων δεν έλαβε θεραπεία για την ψυχική του ασθένεια και παρά τις επανειλημμένες παρακλήσεις του, δεν κατέστη εφικτή η εξέτασή του από ιατρό. Ισχυρίζεται ότι έπασχε από βαριά κατάθλιψη και τάση αυτοκτονίας.
20. Την 30 Σεπτεμβρίου 2012, ο προσφεύγων μεταφέρθηκε στην Υποδιεύθυνση αλλοδαπών Αττικής, για να γίνει η απέλασή του στην Ρουμανία, η οποία ωστόσο δεν πραγματοποιήθηκε.

3) *Rezai Mohamad*

21. Σε αδιευκρίνιστη ημερομηνία, ο προσφεύγων που γεννήθηκε το 1996, αφίχθη στην Ελλάδα όπου συνελήφθη. Την 23 Σεπτεμβρίου 2011, η Αστυνομική

Διεύθυνση Ορεστιάδας διέταξε την απέλασή του και την εγγραφή του στον κατάλογο των *persona non grata*.

22. Την 14 Ιανουαρίου 2012, οδηγήθηκε με την μεσολάβηση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, στα εξωτερικά ιατρεία του Νοσοκομείου «Συγγρός», για να υποβληθεί σε ιατρικές εξετάσεις με σκοπό να γίνει δεκτός σε δομή υποδοχής ανηλίκων. Το παραπεμπτικό σημείωμα ανέφερε ότι ακόμα δεν είχε κατατεθεί αίτηση ασύλου και ότι η κατάθεση αυτής θα γινόταν μετά την ρύθμιση του ζητήματος της φιλοξενίας του.
23. Την 16 Ιουνίου 2012, ο προσφεύγων συνελήφθη από τα όργανα του αστυνομικού τμήματος Κορυδαλλού, επειδή δεν έφερε άδεια διαμονής. Ο προσφεύγων τέθηκε υπό κράτηση στο αστυνομικό τμήμα Κορυδαλλού- με σκοπό την απέλασή του- με δεκάδες ενήλικες κρατούμενους, στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας ή διαδικασίας απέλασης.
24. Η πλειοψηφία των κρατουμένων – συμπεριλαμβανομένου του προσφεύγοντα- είχαν δερματολογικά προβλήματα. Το κελί έβριθε από κατσαρίδες. Οι κλίνες ήταν από τσιμέντο και τα στρώματα ήταν παλαιά και λερωμένα. Δεν είχε ούτε φυσικό φως ούτε αερισμό.
25. Την 19 Σεπτεμβρίου 2012, η δικηγόρος του προσφεύγοντα μετέβη στο αστυνομικό τμήμα, επικαλέστηκε την ιδιότητα του ανηλίκου του προσφεύγοντα και επέτυχε την αποφυλάκισή του, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 21 Σεπτεμβρίου. Η διάρκεια της κράτησης του προσφεύγοντα υπερβαίνει τις 90 ημέρες.

4) *Georgios Livanos*

26. Ο προσφεύγων έκτισε ποινή φυλακίσεως 24 μηνών στις φυλακές της Κασσαβέτειας για κλοπή και παραβίαση της ιδιοκτησίας. Την 20 Φεβρουαρίου 2012, δυνάμει αποφάσεως του Εισαγγελέα Βόλου, αποφυλακίστηκε υπό τον όρο της διαμονής του στον Δήμο Δραπετσώνα και της τακτικής του εμφάνιση στο Αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας στις αρχές εκάστου μήνα.
27. Την 1^η Απριλίου 2012, ο προσφεύγων συλλήφθηκε σε εκτέλεση απόφασης του Πλημμελειοδικείου Πειραιά, η οποία τον καταδίκασε σε δώδεκα μήνες φυλάκισης για κλοπή. Τοποθετήθηκε στην Αγροτική Φυλακή Αγιάς απ'όπου αποφυλακίστηκε την 10 Μαΐου 2012, με απόφαση του Εισαγγελέα των Χανίων. Λόγω της κράτησής του αυτής, του ήταν αδύνατο να παρουσιαστεί στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας και θεωρήθηκε ως φυγόποινος. Συνελήφθη την 4 Αυγούστου 2012 και οδηγήθηκε στο ως άνω αστυνομικό τμήμα όπου κρατήθηκε επί τρεις μήνες περίπου, υπό των ιδίων συνθηκών με εκείνες που καταγγέλλθηκαν από τους λοιπούς προσφεύγοντες. Την 25 Σεπτεμβρίου 2012, κατέθεσε στο αστυνομικό τμήμα μια αίτηση για να του διορίσουν δικηγόρο επειδή ήταν άπορος. Ωστόσο, δεν πληροφορήθηκε ποτέ για την συνέχεια που δόθηκε στην αίτηση αυτή.

5) *Davies-Adebayo Akinola*

28. Από τον προσφεύγοντα, που διέμενε νόμιμα στην Ελληνική Επικράτεια, ανακάλεσαν την άδεια διαμονής του αφού κατηγορήθηκε για ποινικό αδίκημα. Κρατήθηκε από την 30^η Αυγούστου 2012 στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας. Η ατμόσφαιρα στο κελί ήταν αποπνικτική λόγω του υπερπληθυσμού, του καπνού των τσιγάρων, της

απουσίας παραθύρων και αερισμού. Ήταν αδύνατον να διακριθεί η ημέρα από την νύχτα. Ο προσφεύγων είχε εξανθήματα λόγω των κοριών, των ψειρών και των κατσαρίδων. Διευκρινίζει ότι η όλη διαμονή του διεξήχθη στο «κελί των μουσουλμάνων» χωρίς να είναι ο ίδιος μουσουλμάνος.

29. Ο προσφεύγων αποφυλακίστηκε την 2^η Νοεμβρίου 2012

6) *Andon Cuni*

30. Ο προσφεύγων και η σύζυγός του ήρθαν στην Ελλάδα το 1991. Από το 1997, διέμεναν νόμιμα στην Ελλάδα όπου και τα παιδιά τους πήγαν σχολείο. Λόγω της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, ο προσφεύγων δεν μπόρεσε να συγκεντρώσει αρκετά ένσημα των κοινωνικών ασφαλίσεων, για να ανανεώσει την άδειά του.

31. Την 7 Σεπτεμβρίου 2012, ο προσφεύγων ελέγχθηκε από την αστυνομία στο δρόμο και συνελήφθη λόγω της παράνομης διαμονής του στην Επικράτεια. Κρατήθηκε στο αστυνομικό τμήμα της Δραπετσώνας μέχρι την 21 Σεπτεμβρίου 2012, ημερομηνία κατά την οποία ήρθη η κράτηση και ο προσφεύγων διατάχθηκε να εγκαταλείψει την επικράτεια εντός τριάντα ημερών, πράγμα το οποίο και έπραξε τον Οκτώβριο 2012.

7) *Asif Cheema*

32. Ο προσφεύγων είναι αιτών ασύλου στην Ελλάδα. Κρατήθηκε επί δυο μήνες στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας (στο κελί των μουσουλμάνων) από 2 Σεπτεμβρίου έως 30 Οκτωβρίου 2012, ημερομηνία κατά την οποία ήρθη η κράτηση και ανεστάλη το μέτρο της απέλασης.

33. Ο προσφεύγων αναφέρει επίσης τον υπερπληθυσμό, την αποπνικτική ατμόσφαιρα, την απουσία φυσικού φωτός, την απουσία αερισμού, την μη ύπαρξη προϊόντων προσωπικής υγιεινής και ζεστού νερού, καθώς και τις δερματολογικές παθήσεις.

8) *Ibrahim Adel*

34. Ο προσφεύγων τυγχάνει αιτών ασύλου στην Ελλάδα. Την 28 Μαΐου 2010, έγινε αντικείμενο απόφασης απέλασης η οποία ανεστάλη για τρεις μήνες επειδή δεν ήταν άμεσα υλοποιήσιμη.

35. Την 11 Σεπτεμβρίου 2012, συνελήφθη επειδή δεν έφερε έγγραφα βάσει των οποίων θα μπορούσε να γίνει ταυτοποίηση. Θεωρήθηκε ως επικίνδυνος για την δημόσια τάξη (άρθρο 76 παρ.1β) και γ) και 3 του Ν.3386/2005) επειδή εκκρεμούσε διαδικασία απέλασης κατ'αυτόν και ήταν σεσημασμένος για παράβαση των άρθρων 187 (συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση) του Ποινικού Κώδικα και 88 (παράνομη είσοδο στην Επικράτεια) του προαναφερομένου νόμου, και ως εκ τούτου, ετέθη υπό κράτηση στο αστυνομικό τμήμα της Δραπετσώνας, στο «κελί των μουσουλμάνων».

36. Την 21 Σεπτεμβρίου 2012, κατέθεσε με την σύμπραξη της δικηγόρου του, αίτηση ασύλου. Ο διευθυντής της Διεύθυνσης αλλοδαπών Αττικής διέταξε την διατήρηση της κράτησης του, μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της αίτησης ασύλου, διότι δεν έφερε ταξιδιωτικά έγγραφα ή τα είχε καταστρέψει, ενώ η ταυτοποίηση ήταν απαραίτητη.

37. Ο προσφεύγων διευκρινίζει ότι τοποθετήθηκε στο «κελί των μουσουλμάνων» όπου ο κάθε κρατούμενος είχε λιγότερο από 3 τ.μ. προσωπικού χώρου. Ισχυρίζεται ότι κατά την μεγαλύτερη διάρκεια της κράτησής του,

κοιμήθηκε στο τσιμεντένιο πάτωμα, σε βρώμικη κουβέρτα. Αναφέρει επίσης τις δερματολογικές παθήσεις, την έλλειψη ζεστού νερού, την απουσία αερισμού και φυσικού φωτός. Αναγκάστηκε να φορέσει τα ίδια ενδύματα καθ' όλη τη διάρκεια της κράτησής του.

38. Ο προσφεύγων κρατήθηκε μέχρι την 20 Δεκεμβρίου 2012 στο προαναφερόμενο αστυνομικό τμήμα

B. Παρεχόμενες από την Κυβέρνηση πληροφορίες επί των συνθηκών κράτησης των προσφευγόντων

39. Το αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας διαθέτει δεκαεννιά κελιά ολικής επιφάνειας 580 τ.μ. και ικανότητας 76 ατόμων. Διαθέτει επίσης δεκατέσσερα W.C. και δεκατέσσερα ντους.

40. Η διατροφή των κρατούμενων παρασκευάζεται σε καθημερινή βάση από το μαγειρείο της Αστυνομικής Διεύθυνσης του Πειραιά.

41. Οι συνθήκες υγιεινής είναι υψηλού επιπέδου, επειδή τα κελιά καθαρίζονται καθημερινώς από ιδιωτικά συνεργεία καθαρισμού που έχουν συνάψει σύμβαση με την Αστυνομική Διεύθυνση του Πειραιά.

42. Στις από 12 Σεπτεμβρίου 2014 παρατηρήσεις της, η Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι το αστυνομικό τμήμα απετέλεσε προσφάτως αντικείμενο μερικών βελτιώσεων. Εγκαταστάθηκε σύστημα αερισμού, τοποθετήθηκαν καρτοτηλέφωνα και αγωγούς για την παροχή ζεστού νερού και θέρμανσης εικοσιτέσσερις ώρες στο εικοσιτετράωρο. Δημιουργήθηκε χώρο επισκεπτών και ο τεχνητός φωτισμός βελτιώθηκε. Κάθε κρατούμενος διαθέτει πλέον μια κλίνη με στρώμα και κουβέρτες.

43. Σε περίπτωση ιατρικού προβλήματος, έχουν ληφθεί μέτρα ώστε να διακομιστεί άμεσα ο κρατούμενος στο

νοσοκομείο. Κάθε ημέρα, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί και μεταφραστές μεταβαίνουν στο αστυνομικό τμήμα για να παρέχουν την συνδρομή τους στους κρατούμενους.

II. ΟΙΚΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

44. Για το οικείο εσωτερικό δίκαιο και την πρακτική, βλέπε αποφάσεις Α.Φ. κ/ Ελλάδος (Αρ.53709/11, παρ.22-32, 13 Ιουνίου 2013) και *Los Santos & Cruz* κατά Ελλάδος (αρ.2134/12 και 2161/12, παρ.21-25, 26 Ιουνίου 2014)

45. Το άρθρο 66 παρ.6 του Π.Δ. αρ.141/1991 έχει ως εξής: *"Στα αστυνομικά κρατητήρια δεν επιτρέπεται η κράτηση υποδίκων ή καταδίκων που προορίζονται για Σωφρονιστικό Κατάστημα , με εξαίρεση τον απολύτως αναγκαίο πριν την μεταγωγή χρόνο και εφόσον δεν είναι δυνατή η απευθείας μεταγωγή και παράδοση σ ' αυτό "*.

III. ΟΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΝΘΡΩΠΗΣ Η ΤΑΠΕΙΝΩΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Η ΤΙΜΩΡΙΑΣ

46. Στην από 5^η Ιουλίου 2013 έκθεσή της, μετά την από 4 έως και 16 Απριλίου 2013 επίσκεψή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης η ταπεινωτικής μεταχείρισης η τιμωρίας υπογράμμισε ότι διαπίστωσε αρκετές φορές ότι οι χώροι κράτησης στα Αστυνομικά τμήματα του κέντρου των Αθηνών, ήταν εντελώς ακατάλληλα για την κράτηση προσώπων για χρονικά διαστήματα που υπερβαίνουν τις εικοσιτέσσερις ώρες. Ωστόσο, άτομα διέμεναν στα αστυνομικά τμήματα αυτά για μήνες. Επείγοντα μέτρα επιβάλλονται για να θεραπευθεί η κατάσταση αυτή.

47. Ειδικά, ανέφερε τα ακόλουθα σχετικά με τις συνθήκες κράτησης στα αστυνομικά τμήματα Δραπετσώνας και Κορυδαλλού.
48. Όσον αφορά το αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας: το αστυνομικό τμήμα αποτελείτο από δυο τμήματα (Α & Β). Το τμήμα Α αποτελείτο από πέντε κελιά και φιλοξενούσαν 17 κρατούμενους ενώ το τμήμα Β φιλοξενούσε 60 άτομα. Υπήρχε και ένα πρόσθετο κελί δίπλα στο τμήμα Β που φιλοξενούσε 6 άτομα. Οι συνθήκες στο τμήμα Β δεν ήταν καλές. Τα κελιά ήταν βρώμικα με έντονη δυσσομία (τα WC είχαν πλημμυρίσει και είχαν αποσαθρωθεί), εμφάνισαν κακό φωτισμό (φυσικό και τεχνητό) και δεν ήταν όλα εξοπλισμένα με καθαρά στρώματα και κουβέρτες. Οι συνθήκες υγιεινής ήταν ιδιαίτερα άθλιες: αρκετοί κρατούμενοι εμφάνιζαν ερυθρήματα και σημάδια τσιμπήματος και παραπονούνταν για την έλλειψη ζεστού νερού. Αν και οι πόρτες των κελιών ήταν ανοιχτές και οι κρατούμενοι μπορούσαν να περπατήσουν στο διάδρομο που ήταν αρκετά ευρύχωρος, δεν μπορούσαν να ασκήσουν κάποια δραστηριότητα ούτε να ασκηθούν έξω. Ορισμένοι κρατούμενοι ήταν εκεί περισσότερο από επτά μήνες.
49. Όσον αφορά το αστυνομικό τμήμα Κορυδαλλού: Ο υπόγειος χώρος κράτησης σημείωνε σοβαρό υπερπληθυσμό και φιλοξενούσε 13 άτομα σε κελί 18 τ.μ. και άλλα τρία άτομα σε κελί 7,5 τ.μ. Στο μεγαλύτερο κελί, λόγω έλλειψης χώρου στο πάτωμα, ένας άνδρας 70 ετών αναγκάστηκε να κοιμηθεί σε καρέκλα για τρεις νύχτες, πριν την επίσκεψη της αντιπροσωπείας της ΕΠΒ. Ο φυσικός φωτισμός ήταν ελάχιστος, ο αερισμός ανεπαρκής, οι συνθήκες υγιεινής άθλιες και δύσσομα WC με διαρροές. Δεν υπήρχε εξωτερική αυλή για άσκηση.

Ορισμένοι κρατούμενοι διέμειναν εκεί πλέον των έξι μηνών.

50. Στην ίδια έκθεση, η ΕΠΒ περιέγραψε κατά τον ίδιο τρόπο τις συνθήκες κράτησης στο Κέντρο Κράτησης Παρανεστίου (Δράμα). Έκαστο εκ των δυο κτιρίων περιελάμβανε έξι δωμάτια επιφάνειας 45 τ.μ. περίπου. Τα δωμάτια είχαν εξοπλιστεί με κουκέτες και φιλοξενούσαν μέχρι και 30 κρατούμενους. Δεν υπήρχαν ούτε θυρίδες, ούτε καρέκλες, ούτε τραπέζια. Υπήρχε μούχλα στους τοίχους άνω των παραθύρων και στα W.C. υπήρχε διαρροή. Ορισμένα άτομα παραπονιόνταν για την έλλειψη προϊόντων υγιεινής και την αδυναμία να πλένουν τα ενδύματά τους. Η στενόχωρη ζωή στα δωμάτια επιδεινωνόταν από το γεγονός ότι οι κρατούμενοι είχαν το δικαίωμα να βγουν σε αυλή, ευρύχωρη είναι αλήθεια, μόνο για μιάνμιση ώρα την ημέρα και ότι δεν είχαν καμία ψυχαγωγία (άθλημα, τηλεόραση ή ψυχαγωγικές δραστηριότητες)
51. Οι συνθήκες στο κτίριο Γ που μόλις είχε ανοίξει τις πόρτες του, ήταν ικανοποιητικές κατά την ημερομηνία της επίσκεψης. Ωστόσο ο χώρος του κάθε κρατούμενου ήταν περιορισμένο σε λιγότερο από 2 τ.μ. Εξ' άλλου, είκοσι σειρές από κουκέτες είχαν τοποθετηθεί σε χώρο 50 τ.μ.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΣΧΥΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

52. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης, λόγω των συνθηκών κράτησής τους σε διάφορα αστυνομικά τμήματα όπου κρατήθηκαν και ειδικά στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας. Το άρθρο 3 έχει ως εξής:

*«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις
ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς»*

A. Επί του παραδεκτού

I. Όσον αφορά τον έκτο προσφεύγοντα (Andon Cuni)

53. Η Κυβέρνηση επικαλείται την μη-εξάντληση των εθνικών ένδικων μέσων : ο προσφεύγων δεν κατέθεσε αγωγή αποζημίωσης βάσει του άρθρου 105 του Εις.ΝΑΚ σε συνδυασμό, αφενός, με τα άρθρα 2 παρ.1 (προστασία της αξίας του ανθρώπου) και 7 παρ.2 (απαγόρευση βασανιστηρίων και σωματικών κακώσεων) και 10 (μεταχείριση κρατουμένων) του Ν.2462/1997 (Κύρωση του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα) και 3 της Σύμβασης, και αφετέρου, με τις οικείες διατάξεις των Π.Δ. 141/1991 και 254/2004.
54. Ο προσφεύγων προβάλλει την νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τη οποία η αγωγή η οποία προβλέπεται από το προαναφερόμενο άρθρο 105, δεν μπορούσε να θεραπεύσει την ισχυριζόμενη παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης
55. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι δεν πρέπει να αποφανθεί επί της ένστασης αυτής καθότι προτείνει το μη παραδεκτό της προσφυγής, η οποία προδήλως είναι αβάσιμη ως προς τον προσφεύγοντα αυτό. Πράγματι, συμπαρατάσσεται με την Κυβέρνηση και σημειώνει ότι ο προσφεύγων κρατήθηκε στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας από 7 έως 21 Σεπτεμβρίου 2012. Το Δικαστήριο δεν παραβλέπει τις διαπιστώσεις της ΕΠΒ σχετικά με τις συνθήκες κράτησης στα αστυνομικά τμήματα των Αθηνών ούτε τις συστάσεις που έγιναν στις αρχές για την βελτίωση της κατάστασης. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τα προβλήματα υπερπληθυσμού που επικρατούν στις Ελληνικές φυλακές και στα κέντρα

κράτησης αλλοδαπών που τελούν σε διαδικασία απέλασης, καθώς και τις δυσκολίες να τοποθετηθούν αμέσως οι κατηγορούμενοι ή οι αλλοδαποί στα προαναφερόμενα καταστήματα, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η κράτηση αυτών στα αστυνομικά τμήματα για μικρά χρονικά διαστήματα δεν θα μπορούσε να οδηγήσει αυτομάτως σε διαπίστωση παραβίασης του άρθρου 3 της Σύμβασης. Ο προσφεύγων κρατήθηκε στην προκειμένη περίπτωση επί 14 ημέρες, υπό συνθήκες που δεν διευκρινίζει άλλωστε, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το όριο της βαρύτητας για να χαρακτηριστεί η κράτησή του ως απάνθρωπη ή εξευτελιστική, δεν επετεύχθη.

56. Κατά συνέπεια, η προσφυγή του Andon Cuni πρέπει να απορριφτεί σε εφαρμογή του άρθρου 35 παρ.3 και 4 της Σύμβασης.

2. *Όσον αφορά τους λοιπούς προσφεύγοντες*

57. Η Κυβέρνηση δεν προβάλλει καμία προκαταρκτική ένσταση ως προς τους λοιπούς επτά προσφεύγοντες

58. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η προσφυγή, ως προς τους προσφεύγοντες αυτούς, δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ.3 α) της Σύμβασης και δεν συναντά κανένα άλλο λόγο για να κηρυχθεί απαράδεκτη. Το δικαστήριο κηρύσσει την προσφυγή παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

59. Η Κυβέρνηση αναφέρεται στην έκδοσή της, σχετικά με τις συνθήκες που επικρατούν στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας

60. Οι προσφεύγοντες αναφέρονται στις διαπιστώσεις της ΕΠΒ, οι οποίες διατυπώνονται στην από 5 Ιουλίου 2013 έκθεσή της, σχετικά με τις συνθήκες κράτησης στα αστυνομικά τμήματα των Αθηνών και ειδικά σ'εκείνες

του αστυνομικού τμήματος Δραπετσώνας και Κορυδαλλού, όπου και φιλοξενήθηκαν. Προσκόμισαν επίσης κάποια άρθρα του τύπου που χρονολογούνται από τους μήνες Μαρτίου και Απριλίου 2013, τα οποία αναφέρονται ειδικά στις συνθήκες κράτησης στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας, καθώς και μια έκθεση ενός βουλευτή, που αναφέρεται επίσης στις συνθήκες αυτές και διαβιβάστηκε στη Βουλή, στους υπουργούς Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης καθώς και στον Εισαγγελέα του Άρειου Πάγου.

61. Το Δικαστήριο επισημάνει ότι έχει επανειλημμένα λάβει γνώση υποθέσεων που σχετίζονται με τις συνθήκες φυλάκισης στους χώρους της αστυνομίας, προσώπων που τελούν υπό προσωρινής κράτησης ή που κρατούνται με σκοπό την απέλασή τους και ότι κατέληξε στην παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης στις υποθέσεις αυτές (Siasios κ.α. ως άνω, αρ.30303/07, 4 Ιουνίου 2009, Vafiadis κ.Ελλάδος, αρ.24981/07, 2 Ιουλίου 2009, Shuvaev κ.Ελλάδος, αρ.8249/07, 29 Οκτωβρίου 2009, Tabesh κ.Ελλάδος, αρ.8256/07, 26 Νοεμβρίου 2009, Efremidi κ.Ελλάδος, αρ.33225/08, 21 Ιουνίου 2011 και Aslanis κ.Ελλάδος, αρ.36401/10, 7 Οκτωβρίου 2013). Πέραν των ειδικών ελλείψεων κατά την κράτηση των ενδιαφερομένων σε κάθε μια από τις προαναφερόμενες υποθέσεις (συνθήκες υπερπληθυσμού, έλλειψη εξωτερικών χώρων για περπάτημα, ανθυγιεινές συνθήκες, ποιότητα της διατροφής) το Δικαστήριο στήριξε την διαπίστωση της παραβίασης του άρθρου 3 της Σύμβασης, στην ίδια την φύση των αστυνομικών τμημάτων, που προορίζονται για την υποδοχή προσώπων για μικρό χρονικό διάστημα. Κατ'αυτόν τον τρόπο, διάρκειες προσωρινής κράτησης που αγγίζουν τους δυο και τους

τρεις μήνες στα αστυνομικά τμήματα, θεωρούνται αντίθετες με το άρθρο 3 της Σύμβασης (Siasios κ.α., παρ.32, Vafiadis, παρ.35-36, Shuvaev, παρ.39, Tabesh παρ.43, Efremidi παρ.41 και Aslanis παρ.39 ως προαναφέρονται).

62. Όσον αφορά τον πρώτο προσφεύγοντα, το Δικαστήριο σημειώνει ότι κρατήθηκε από τις 6 Ιουλίου 2012 έως τις 1^η Ιανουαρίου 2013 στα ακόλουθα αστυνομικά τμήματα και κέντρα κράτησης: αστυνομικό τμήμα Πειραιά, αστυνομικό τμήμα Καμινιών, αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας, Αστυνομική Ακαδημία Κομοτηνής, Κέντρο κράτησης Βέννας, Κέντρο κράτησης Παρανεστίου (Δράμα), υποδιεύθυνση αλλοδαπών Αττικής. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι μια περίοδος κράτησης θεωρείται ως «αδιάπαυστη κατάσταση» εάν η κράτηση διεξάγεται στον ίδιο τύπο καταστήματος και υπό παρόμοιων συνθηκών (βλ. μεταξύ άλλων Gorbulya κ. Ρωσίας, αρ.31535/09, παρ.47, 6 Μαρτίου 2014). Ο προσφεύγων κρατήθηκε στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας (ένας χώρος που προορίζεται για την υποδοχή ατόμων επί μικρού χρονικού διαστήματος) για ενάμιση μήνα χωρίς διακοπή και τούτο κατά την περίοδο που εντάσσεται στο εξάμηνο που απαιτείται από το άρθρο 35 παρ.1 της Σύμβασης (παρ.8 ως 'άνω). Σχετικά με τις μεταγενέστερες συνθήκες κράτησης καθώς και με την κράτηση στο κέντρο κράτησης Παρανεστίου, το Δικαστήριο θεωρεί την κατάσταση ως «αδιάπαυστη» βάσει της περιγραφής του προσφεύγοντα, πράγμα που δεν αμφισβητήθηκε από την Κυβέρνηση. Σχετικώς, σημειώνει επίσης ότι έχει ήδη διαπιστώσει παραβιάσεις του άρθρου 3 αναφορικά με το κέντρο κράτησης Βέννας (C.D. κ.α. κ/Ελλάδος, αρ.33441/10,33468/10 και

33476/10, παρ.38 και 54, 19 Δεκεμβρίου 2013 και F.H. κ.Ελλάδος, αρ.78456/11, παρ.101-102, 31 Ιουλίου 2014) και ότι η ΕΠΒ υπογράμμισε στην από 5 Ιουλίου 2013 έκθεσή της, τα προβλήματα του υπερπληθυσμού στο κέντρο Παρανεστίου (παρ.50-51 ως άνω).

63. Το Δικαστήριο σημειώνει εξάλλου ότι οι άλλοι έξι προσφεύγοντες κρατήθηκαν επίσης για χρονικά διαστήματα που κυμαίνονται μεταξύ ένα και τρεις μήνες, στους χώρους της αστυνομίας, οι οποίοι δεν προσφέρονται για κρατήσεις τέτοιας διάρκειας. Ο δεύτερος προσφεύγων κρατήθηκε από την 4^η Αυγούστου 2012 και για ένα μήνα στο αστυνομικό τμήμα Μοσχάτου και στη συνέχεια στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας και τέλος, στην Υποδιεύθυνση αλλοδαπών Αττικής. Ο τρίτος κρατήθηκε στο αστυνομικό τμήμα Κορυδαλλού, από την 16^η Ιουνίου έως 21^η Σεπτεμβρίου 2012. Τέλος, ο τέταρτος, ο πέμπτος, ο έβδομος και ο όγδοος εκ των προσφευγόντων κρατήθηκαν στο αστυνομικό τμήμα Δραπετσώνας, από την 4^η Αυγούστου έως την 4^η Νοεμβρίου 2012, από την 30^η Αυγούστου έως την 2^η Νοεμβρίου 2012, από την 2^η Σεπτεμβρίου έως 30^η Οκτωβρίου 2012 και από την 11^η Σεπτεμβρίου έως την 20^η Δεκεμβρίου αντίστοιχα.
64. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η Κυβέρνηση δεν προέβαλε κανένα γεγονός ή επιχείρημα που θα μπορούσε να οδηγήσει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην παρούσα υπόθεση, από εκείνα στα οποία κατέληξε στις διάφορες προαναφερόμενες υποθέσεις. Τα στοιχεία αυτά επαρκούν για το Δικαστήριο για να συμπεραίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης στην προκειμένη περίπτωση.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ
ΣΥΜΒΑΣΗΣ

65. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης
*«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της
Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό
δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει
παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης
αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον
παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»*

A. Ζημιά

66. Οι προσφεύγοντες διεκδικούν διάφορα ποσά για την ηθική βλάβη που υπέστησαν από τις συνθήκες της κράτησής τους και λόγω των επιπτώσεων αυτών στην κατάσταση της υγείας τους: ο πρώτος 24.000 €, ο δεύτερος 100.000 €, ο τρίτος 30.000 €, ο τέταρτος 15.000 € πέμπτος 15.000 €, ο έβδομος 30.000 € και ο όγδοος 20.000 €. Ζητούν επίσης να καταβληθούν τα ποσά αυτά στον τραπεζικό λογαριασμό που ανέφερε η εκπρόσωπός τους, διαφορετικά δεν θα είναι σε θέση να εισπράξουν τα ποσά αυτά. Ως προς το θέμα αυτό, αναφέρονται στην απόφαση Taggatidis κ.α. κ.Ελλάδος (αρ.2889/09), 11 Οκτωβρίου 2011). Υπογραμμίζουν ότι το Κράτος δεν προβαίνει σε καμία πληρωμή σε πρόσωπα που δεν έχουν τίτλο διαμονής στην Ελλάδα ή που δεν έχουν έγγραφα που να πιστοποιούν την ταυτότητά τους (όπως οι αιτούντες άσυλο που δεν έχουν καταχωρηθεί), ή που κρατούνται με σκοπό να απελαθούν, ή που είναι οφειλέτες του Κράτους, ή που δεν μπορούν να ανοίξουν τραπεζικό λογαριασμό ή που δεν έχουν ΑΦΜ. Όλοι εμπíπτουν στην μία ή στην άλλη κατηγορία.

67. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι απαιτήσεις των προσφευγόντων είναι υπερβολικές και εντελώς

αδικαιολόγητες. Θεωρεί ότι η διαπίστωση της παραβίασης αποτελεί επαρκή ικανοποίηση. Ωστόσο εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να καταβληθεί αποζημίωση, αυτή δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει τα 5.000 € για κάθε προσφεύγοντα. Όσον αφορά το αίτημα των προσφευγόντων, να καταβληθεί το ποσό στο λογαριασμό της εκπροσώπου τους, υπογραμμίζει ότι το Δικαστήριο το έπραξε μόνον για τα ποσά που παρέχονται ως έξοδα και δαπάνες.

68. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι περιστάσεις που το οδήγησαν στην διαπίστωση της ύπαρξης παραβίασης του άρθρου 3, είναι της φύσης να προκαλέσουν απελπισία, άγχος και ένταση. Οι προσφεύγοντες είναι σε θέση να ισχυρίζονται την ηθική βλάβη η οποία δικαιολογεί την παροχή ποσού 6.500 €, καταβλητέο στο λογαριασμό που δήλωσε η εκπρόσωπός τους.

B. Έξοδα και δαπάνες

69. Οι προσφεύγοντες ζητούν ο καθένας επίσης 4.000 € (με εξαίρεση του δευτέρου που ζητά 4.500 €) και κάθε άλλο ποσό που θα μπορούσε να οφείλεται ως φόρο, για έξοδα και δαπάνες της δίκης. Διευκρινίζουν ότι συμφώνησαν με την εκπρόσωπό τους ότι δεν θα της οφείλουν οποιαδήποτε αμοιβή σε περίπτωση που το Δικαστήριο αποφασίζει ότι δεν υπήρξε παραβίαση. Η συμφωνία αυτή υπογράφηκε από τους ενδιαφερόμενους και κατατέθηκε στην αρμόδια φορολογική αρχή. Ζητούν επίσης να καταβληθούν τα ποσά αυτά στο τραπεζικό λογαριασμό που ανέφερε η εκπρόσωπός τους. Επικαλούνται σχετικώς τις αποφάσεις Dimitras κ.α. κατά της Ελλάδος (αρ.34207/08 και 6365/09, 3 Νοεμβρίου 2011) και Samrani κ.α. κατά της Ελλάδος (αρ.59608/09,

11 Δεκεμβρίου 2012) και προβάλλουν τα ίδια επιχειρήματα όπως και για την ηθική βλάβη.

70. Η Κυβέρνηση τονίζει ότι τα ποσά είναι υπερβολικά, λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου διεξήχθη εγγράφως και ότι δεν υπήρξε συνεδρίαση. Εξ'άλλου, σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες δεν κατέθεσαν κανένα δικαιολογητικό για να θεμελιώνουν τις απαιτήσεις τους.

71. Το Δικαστήριο κρίνει ότι οι προσφεύγοντες προέβησαν σε πραγματικά έξοδα και ως πελάτες, δεσμεύτηκαν να καταβάλλουν την αμοιβή του εκπροσώπου τους βάσει συμφωνίας (βλ. *mutatis mutandis*, *Sanoma Uitgevers BV* κατά της Ολλανδίας, αρ.38224/03, παρ.110, 31 Μαρτίου 2009 και *M.S.S.* κατά του Βελγίου και της Ελλάδος (GC), αρ.30696/09, παρ.414 ΕΔΔΑ 2011). Εκτιμά ως εύλογο, να αναγνωριστεί εκ της αιτίας αυτής, το κοινό ποσό των 2.000 € υπέρ των επτά προσφευγόντων, προσαυξημένο με το ποσό που θα ήταν δυνατό να οφείλουν ως φόρο. Το ποσό αυτό θα καταβληθεί στο λογαριασμό που δήλωσε η εκπρόσωπός τους (βλ.σχετ. *Galotskin* κατά Ελλάδος, Αρ. 2945/07, 14 Ιανουαρίου 2010 και *Carabulea* κατά της Ρουμανίας, αρ.45661/99 παρ.180, 13 Ιουλίου 2010

Γ. Τόκοι υπερημερίας

72. Το Δικαστήριο θεωρεί εύλογο να προσδιορίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας βάσει του επιτοκίου των τόκων της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, συν τρεις ποσοστιαίες μονάδες

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ
ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ

1. Κηρύσσει την προσφυγή παραδεκτή ως προς την αιτίαση σχετικά με το άρθρο 3 της Σύμβασης ως προς τον πρώτο, τον δεύτερο, τον τρίτο, τον τέταρτο, τον πέμπτο, τον έβδομο και τον όγδοο εκ των προσφευγόντων και απαράδεκτη κατά τα λοιπά.
2. Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης ως προς των επτά προσφευγόντων
3. Ορίζει:
  - α) ότι το εναγόμενο Κράτος πρέπει να καταβάλλει στους προσφεύγοντες, εντός τριών μηνών, τα ακόλουθα ποσά, δια της άμεσης καταβολής στο τραπεζικό λογαριασμό που ανέδειξε η δικηγόρος τους:
    - ι) 6.500 € σε κάθε εκ των επτά προσφευγόντων, συν οποιοδήποτε ποσό που θα μπορούσε να οφείλεται για φόρους, για την ηθική βλάβη
    - ιι) 2.000 € για όλους τους επτά προσφεύγοντες μαζί, συν οποιοδήποτε ποσό που θα μπορούσαν να οφείλουν για φόρους, για έξοδα και για δαπάνες
  - β) ότι από την λήξη της προθεσμίας μέχρι την ημέρα της καταβολής, τα ποσά αυτά θα προσαυξάνονται με απλό τόκο κατά το επιτόκιο που ισούται με την διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που εφαρμόζεται κατά την περίοδο αυτή, προσαυξημένα με τρεις ποσοστιαίες μονάδες
4. Απορρίπτει την αίτηση για δίκαιη ικανοποίηση κατά τα λοιπά

Συντάχθηκε στην Γαλλική γλώσσα και κοινοποιήθηκε εγγράφως την 16 Ιουλίου 2015 σε εφαρμογή του άρθρου 77 παρ.2 και 3 του Κανονισμού του Δικαστηρίου.

Υπογραφή

Υπογραφή

Andre Wampach

Mirjana Lazarova Trajkovska

Βοηθός Γραμματέα

Πρόεδρος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ - REPUBLIQUE HELLENIQUE, MINISTERE DES AFFAIRES
ETRANGERES

SERVICE DE TRADUCTIONS -HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN
AFFAIRS -TRANSLATION SERVICE – GRIEKSE REPUBLIEK, MINISTERIE VAN
BUITENLANDSE ZAKEN – DIENST VERTALINGEN

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- 1) Tigran CHAZARYAN, γεννηθείς στην Αρμενία την 21 Οκτωβρίου 1983
- 2) George NIKOLA, γεννηθείς στη Ρουμανία την 25 Ιουνίου 1969
- 3) Rezai MOHAMAD, γεννηθείς στο Αφγανιστάν την 21 Φεβρουαρίου 1996
- 4) Giorgos LIVANOS, γεννηθείς στην Ελλάδα την 1^η Μαρτίου 1959
- 5) Davies-Adebayo AKINOLA, γεννηθείς στη Νιγηρία την 14 Φεβρουαρίου 1965
- 6) Andon CUNI, γεννηθείς στην Αλβανία την 5^η Δεκεμβρίου 1962
- 7) Asif CHEEMA, γεννηθείς στο Πακιστάν το 991
- 8) Ibrahim ADEL, γεννηθείς στο Μαρόκο την 2 Δεκεμβρίου 1990

Πιστή μετάφραση του συνημμένου κειμένου
Αθήνα*, Η μεταφράστρια Α.Αλεξοπούλου